

KAARLO JA VEIJA MARJASEN RAHASTO

Puhekulttuurin tukijat

Rahasto perustuu onnittelulahjoituksiin tohtori Kaarlo Marjasen (5.1.1899–20.11.1984) täyttäessä 75 vuotta 1974 ja filosofian maisteri Veija Marjasen (o.s. Hytönen, (7.3.1903–8.6.1997) lahjoitukseen 1986. Se edistää lausuntataidetta, runon tulkintaa ja puhekulutturia sekä näiden alojen opintoja ja tieteellistä tutkimusta.

Kaarlo Matti Marjanen syntyi Maariassa. Hänen vanhempansa olivat kanttori, maanviljelijä Matti Vilhelm Marjanen ja Emilia Löytty. Ylioppilaaksi Kaarlo Marjanen pääsi Turun suomalaisesta klassisesta lyseosta 1916. Hän opiskeli Turun yliopistossa ja valmistui filosofian maisteriksi 1927. Marjanen toimi aluksi Turun yliopiston suullisen esitustaidon opettajana ja myöhemmin Helsingin yliopiston puhetekniikan ja suomenkielisen kaunolu-
vun lehtorina eläkkeelle siirtymiseensä asti.

Kaarlo Marjanen avioitui 1928 Veija Hytösen kanssa. Hänen vanhempansa olivat pankinjohtaja Erland Hytönen ja Matilda Kristiina Ahlström. Veija ja Kaarlo Marjasella oli kaksi otolasta, Terttu Helena (s. 1938) ja Pertti Timo Olavi (s. 1940).

Opiskeluaajoistaan lähtien Marjanen opetti puhetaitoa eri oppilaitoksissa. Hän oli perustamassa Suomen Puheopistoa 1947, toimi sen lausuntolinjan esiopettajana 1947–1962 ja julkaisi runsaasti puhetaidon keskeisiä oppikirjoja. Hän oli etevä ja arvostettu lausuntataiteilija, jonka kaunisväristä, kantavaa ja komeaa ääntä, syvällistä myötäelämistä ja älykäästä analysointia kiitettiin ensimmäisistä 1920-luvun esiintymisistä lähtien.

1930-luvun lopulla Marjanen oli ns. ”kesäyliopistolaisten” keskeisiä vaikuttajia, joiden ajatusten pohjalta Suomen

Kaarlo Marjanen. Kuva: SKR

Kulttuurirahasto syntyi 1938. Vuosina 1951–1954 Marjanen toimi Rahaston julkaiseman kulttuurilehti Parnasson ensimmäisenä päätoimittajana. Hän oli myös kirjallisuuskriitikko, joka kirjoitti Uuteen Auraan, Uuteen Suomeen ja Suomalaiseen Suomeen.

Kaarlo Marjanen oli mukana monissa valtion komiteoissa ja alansa järjestöissä. Hän oli muun muassa Suomen lausujain liiton kunniapuheenjohtaja ja Logonomiyhdistyksen kunniajäsen. Hänet nimitettiin Helsingin yliopiston kunniatohtoriksi 1957 ja hänelle myönnettiin Pro Finlandia -mitali 1961.

Osuuskunta Sigillum/Seija A. Niemi

SUOMEN KULTTUURIRAHASTON tehtävä on suomalaiskansallisen henkisen ja taloudellisen viljelyn vaaliminen ja kehittäminen. Kulttuurirahasto muodostuu Säätiöstä (perustettu 1939) ja Kannatusyhdistyksestä (perustettu 1937). Säätiön sisällä toimii keskusrahasto ja 17 maakuntarahastoa. Kulttuurirahasto jakaa apurahoja ja palkintoja tieteen ja taiteen tekijöille sekä kulttuurielämän eri aloille toimiville henkilöille ja yhteisöille. Apurahojen ohella Kulttuurirahastolla on myös omaa kulttuuritoimintaa. Lisätietoa www.skr.fi.